

Lesley Griffiths AC/AM
Ysgrifennydd y Cabinet dros Ynni, Cynllunio a Materion Gwledig
Cabinet Secretary for Energy, Planning and Rural Affairs

Llywodraeth Cymru
Welsh Government

Eich cyf/Your ref
Ein cyf/Our ref

Mike Hedges AC
Cadeirydd y Pwyllgor Newid Hinsawdd, Materion Gwledig a'r Amgylchedd
Cynulliad Cenedlaethol Cymru
Bae Caerdydd
Caerdydd

30 Gorffennaf 2018

Annwl Mike,

Cyllideb Ddrafft Llywodraeth Cymru 2018-19

Wedi ichi graffu ar gyllideb ddrafft 2018-29 Llywodraeth Cymru, cyhoeddoch chi adroddiad ym mis Rhagfyr 2017 oedd yn cynnig nifer o argymhellion a gwnaethon ninnau ymateb yn ffurfiol iddynt ym mis Ionawr 2018. Yn ein hymateb, roedd 8 argymhelliad yr oedd angen ymateb ffurfiol pellach arnynt mewn 6 mis.

Hoffwn gadarnhau, ar ran Hannah Blythyn AC, Gweinidog yr Amgylchedd a finne, ein bod yn y fan hon yn ymateb yn ffurfiol i'r argymhellion hynny. Bydd ymatebion pellach i ddau o'r argymhellion ymhen 6 mis.

Cofion,

Lesley Griffiths AC/AM

Ysgrifennydd y Cabinet dros Ynni, Cynllunio a Materion Gwledig
Cabinet Secretary for Energy, Planning and Rural Affairs

Bae Caerdydd • Cardiff Bay
Caerdydd • Cardiff
CF99 1NA

Canolfan Cyswllt Cyntaf / First Point of Contact Centre:
0300 0604400

Gohebiaeth.Lesley.Griffiths@llyw.cymru
Correspondence.Lesley.Griffiths@gov.wales

Rydym yn croesawu derbyn gohebiaeth yn Gymraeg. Byddwn yn ateb gohebiaeth a dderbynnir yn Gymraeg yn Gymraeg ac ni fydd gohebu yn Gymraeg yn arwain at oedi.

We welcome receiving correspondence in Welsh. Any correspondence received in Welsh will be answered in Welsh and corresponding in Welsh will not lead to a delay in responding.

Adroddiad cynnydd gan Lywodraeth Cymru i'r Pwyllgor Newid Hinsawdd, Amgylchedd a Materion Gwledig yn dilyn y Craffu ar Gyllideb Ddrafft Llywodraeth Cymru ar gyfer 2018-19

27 Gorffennaf 2018

Ymatebion manwl i argymhellion yr adroddiad:

Argymhelliad 3

Dylai Llywodraeth Cymru adrodd i'r Pwyllgor o fewn chwe mis ar ôl ystyried cynyddu targedau ailgylchu awdurdodau lleol.

Ymateb: Derbyn

Mae targedau ailgylchu Awdurdodau Lleol yn rhan annatod o'r ymgynghoriad ar yr adolygiad o'r strategaeth wastraff genedlaethol ar gyfer Cymru. Bydd yr adolygiad hwn yn cael ei lywio gan ystyriaeth fanwl o gostau a manteision newidiadau posibl i dargedau ailgylchu Awdurdodau Lleol. Cyhoeddir yr ymgynghoriad ym mis Gorffennaf 2018.

Y Sefyllfa Ddiweddaraf

Mae targedau ailgylchu posib ar gyfer awdurdodau lleol wrthi'n cael eu modelu, gyda golwg ar eu cynnwys yn yr ymgynghoriad ar yr adolygiad o strategaeth wastraff genedlaethol Cymru. Mae'r ymgynghoriad yn debygol o gael ei gyhoeddi yn yr Hydref yn 2018 ac mae Llywodraeth Cymru'n gobeithio cyhoeddi'r ymatebion o fewn chwe mis ar ôl ei lansio.

Argymhelliad 5

Dylai Ysgrifennydd y Cabinet wneud asesiad o'r gofynion adnoddau staffio tymor byr a chanolig yn ei hadran yn sgil Brexit. Dylai Ysgrifennydd y Cabinet adrodd i'r Pwyllgor ynghylch yr asesiad hwnnw o fewn chwe mis.

Ymateb: Derbyn

Mae ymarfer a gynhaliwyd yn gynharach eleni i asesu'r gofynion staffio eisoes wedi arwain at ganfod bod angen nifer o swyddi dros dro ac mae trefniadau ar y gweill i lenwi'r swyddi hynny. Ar gyfer y dyfodol, bydd yr angen am adnoddau yn parhau i gael ei adolygu wrth i'r goblygiadau i Gymru ddod yn gliriach. Bydd Llywodraeth Cymru yn adrodd yn ôl i'r Pwyllgor ar y mater hwn ym mis Mehefin 2018.

Mae goblygiadau ariannol Brexit o fewn fy mhortffolio yn cael eu hadolygu'n barhaus, ac mae trafodaethau wedi'u cynllunio er mwyn cael rhagor o gyllid i gynorthwyo gyda'r costau ychwanegol ar gyfer adnoddau.

Y Sefyllfa Ddiweddaraf

Ym mis Medi 2017, cytunais y byddwn yn creu 50 o swyddi newydd i ddelio â gwaith Brexit gan ddefnyddio arian o gyllideb rhaglen y gyfarwyddiaeth. Mae tua hanner y swyddi hyn eisoes wedi'u llenwi ac rydyn ni wrthi'n recriwtio'r gweddill. Hefyd, mae llawer o ailflaenoriaethu wedi'i wneud er mwyn gallu cynnal y prosesau a'r trafodaethau sydd eu hangen ar fyrder mewn perthynas â Brexit. Mae hyn wedi caniatáu inni sefydlu rhaglenni gwaith Brexit clir ym meysydd deddfwriaeth, parodrwydd gweithredol a diwydiannol, dylunio polisïau allweddol at y dyfodol ynghyd ag ymchwilio'n fanwl i bolisïau a datblygu fframweithiau ar gyfer 19 o feysydd polisi penodol.

Mae hyn, ynghyd â gwaith manwl diweddar â Defra ynghylch ein parodrwydd gweithredol (lle ceir 64 o brosiectau penodol), yn dangos maint y gwaith sy'n gorfod cael ei wneud. Hefyd yn sgil Brexit, bydd Gweinidogion Cymru'n gorfod ysgwyddo cyfrifoldebau newydd a bydd angen inni ddatblygu'r arbenigedd polisi er mwyn gallu rhoi iddynt y lefel ofynnol o gyngor a sicrwydd iddynt allu ysgwyddo'u swyddogaethau naill ai ar wahân neu yng nghyd-destun fframweithiau ehangach y DU.

Nid yw'r adnoddau sydd gennym, hyd yn oed gyda'r 50 o staff ychwanegol, yn ddigon i wneud y tasgau hyn. Bydd angen bwrlwm o weithgarwch am y 2½ flynedd nesaf tan ddiwedd 2020 i roi'r fframweithiau a'r systemau angenrheidiol yn eu lle ar gyfer y byd ar ôl Brexit. Mae angen datblygu technoleg gwybodaeth a systemau eraill yn ogystal â staff. Ar ben hynny, bydd angen cynyddu'r capasiti o'i gymharu â lefelau cyn Brexit i gynnal systemau gweithredu newydd, ysgwyddo cyfrifoldebau polisi ehangach a darparu fframweithiau gweithredu newydd ar lefel y DU.

Argymhelliad 6

Dylai Llywodraeth Cymru ddarparu gwybodaeth am y statws; cwmpas; unrhyw ymgynghoriad arfaethedig; ac amserlen ar gyfer y ddeddfwriaeth arfaethedig ynghylch amaethyddiaeth ac ynghylch pysgodfeydd.

Ymateb: Derbyn o ran egwyddor

Bydd amseriad a maint biliau amaethyddiaeth a physgodfeydd yn y dyfodol yn esblygu wrth inni barhau i negodi telerau ein hymadawiad o'r Undeb Ewropeaidd. Mae'r ford gron o randdeiliaid yn ymwneud â llunio deddfwriaeth ar gyfer y dyfodol a byddant yn parhau i fod yn rhan o'r broses honno.

Bydd amseriad a chwmpas Bil Ymadael y DU a phriod filiau amaethyddiaeth a physgodfeydd priodol y DU hefyd yn cael eu hystyried gennyf mewn perthynas â deddfwriaeth yn y dyfodol. Byddaf yn ysgrifennu at y Pwyllgor pan fydd y sefyllfa'n gliriach.

Y Sefyllfa Ddiweddaraf

Ein nod yw llunio Bil Amaeth Cymru i roi cymorth i'r sector amaeth yng Nghymru yn y dyfodol ar ôl gadael y EU. Ein gobaith yw rhoi'r ddeddfwriaeth hon ar waith cyn diwedd tymor y Cynulliad hwn ac mewn da bryd i sicrhau y gall y cyfnod pontio graddol gael effaith.

Yn ogystal, yn unol ag amserlen benodol ac am gyfnod dros dro, byddwn yn cynnwys darpariaethau sy'n berthnasol i Gymru ym Mil Amaeth arfaethedig Llywodraeth y DU sydd ar ddod a fydd yn rhoi pwerau i Weinidogion Cymru gychwyn y cyfnod pontio i gynlluniau cymorth newydd nes y daw deddfwriaeth sylfaen Cymru i rym.

Roedd Defra am gyflwyno Bil Amaeth y DU cyn toriad yr haf ond ni fydd hyn yn digwydd nawr tan fis Medi. Mae cryn dipyn o drafodaethau'n cael eu cynnal o hyd rhwng adrannau ynghylch cwmpas y fframweithiau a'r cysylltiadau â'r Cytundeb Rhynglywodraethol. Mae Defra wedi dangos nifer o gymalau inni a disgwyliwn weld y Bil cyfan cyn bo hir. Rydym yn aros o hyd i Defra allu dangos y cymalau sydd ym Mil Pysgodfeydd y DU inni.

Lansiwyd dogfen ymgynghori ar Brexit a'n Tir ar 10 Gorffennaf.

Argymhelliad 10

Rhaid i Lywodraeth Cymru, mewn trafodaeth â Cyfoeth Naturiol Cymru (CNC), gadw llygad ar gapasiti CNC i gyflawni ei gyfrifoldebau a'i swyddogaethau statudol. Dylai Llywodraeth Cymru gyflwyno adroddiad cychwynnol ar y mater hwn i'r Pwyllgor o fewn chwe mis.

Ymateb: Derbyn

Cynhelir cyfarfodydd rheolaidd gyda CNC i adolygu eu gallu i gyflawni cyfrifoldebau a swyddogaethau statudol. Bydd Llywodraeth Cymru yn adrodd yn ôl i'r Pwyllgor ar y mater hwn ym mis Mehefin 2018.

Y Sefyllfa Ddiweddaraf

Cafodd y Pwyllgor ymateb ym mis Mehefin 2018.

Mae CNC wedi cyhoeddi ei Gynllun Corfforaethol at 2022 ac mae ei Fwrdd wedi cytuno ar Strategaeth Gyllid at 2022 a Chynllun Busnes 2018-19.

Mae'r gyllideb hael sy'n cael ei rhoi i CNC yn golygu ei fod yn cael gosod targedau uchelgeisiol. Ond mae'n awyddus i wneud mwy.

Mae ei gynlluniau a'i strategaethau'n adlewyrchu ei flaenoriaethau. Mae swyddogaethau statudol CNC wedi newid ers hynny trwy Ddeddfau gan gynnwys Deddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol (Cymru) 2015, Deddf yr Amgylchedd

(Cymru) 2016 a Deddf Cynllunio (Cymru) 2015. Mae'r Deddfau hyn yn ei gwneud yn glir sut y dylai CNC gyda'i bartneriaid weithio a chyflawni dros y blynyddoedd i ddod.

Mae fy swyddogion yn dal i drafod y weledigaeth ar gyfer CNC gan gynnwys bwrw golwg strategol ar feysydd blaenoriaeth.

Argymhelliad 11

Dylai Llywodraeth Cymru adrodd i'r Pwyllgor o fewn y chwe mis nesaf ynghylch sut y bydd y £2.3 miliwn o gyllid yn cael ei ddyrannu ar gyfer y môr a physgodfeydd. Dylai hyn gynnwys maylion y cynlluniau gwario ar gyfer y £0.5 miliwn ychwanegol a ddyrannwyd ar gyfer y môr a physgodfeydd.

Ymateb: Derbyn

Bydd adroddiad yn cael ei gyhoeddi ym mis Mehefin 2018 yn manylu ar y cynlluniau gwario ar gyfer y gyllideb a ddyrennir ar gyfer y môr a physgodfeydd.

Y Sefyllfa Ddiweddaraf

Mae fy swyddogion wedi darparu'r gyllideb, gan ddangos sut mae arian materion morol a physgodfeydd wedi'i neilltuo.

Maes Gwaith	Canran y gyllideb	Gwerth (£)
Gwarchod bioamrywiaeth a natur y môr	33	£0.759m
Cynllunio Morol	16	£0.368m
Gorfodi rheolau'r môr a physgodfeydd	29	£0.667m
Cefnogaeth i'r Trydydd Sector	9	£0.207m
Polisi pysgodfeydd masnachol, dŵr croyw a dyframaethu	7	£0.161m
Diogelwch pysgotwyr	5	£0.115m
Ymgysylltu â Rhanddeiliaid	1	£0.023m

Bydd y canlyniadau a ragwelir yn cael eu hadolygu'n gyson i sicrhau bod y defnydd gorau'n cael ei wneud o gyllidebau'r Môr a Physgodfeydd.

Mae'r arian ychwanegol sydd wedi'i neilltuo yng nghyllideb 2018-19 wedi'i roi i'r meysydd blaenoriaeth allweddol hyn:

Maes	£m
Gwaith ar Gynlluniau Rheoli Ardaloedd Morol Gwarchodedig	£0.150m
Gweithredu a gwaith trawsffiniol y Cynllun Morol	£0.050m
Gwaith monitro morol arall	£0.100m
Asesu pysgodfeydd a dyframaethu masnachol	£0.075m
Asesu'r effaith ar y rhwydwaith o Ardaloedd	£0.050m

Maes	£m
Morol Gwarchodedig	
Marchnadoedd ar gyfer pysgod o Gymru - Mynd i ddigwyddiadau tramor a'u gwerthuso	£0.075m

Argymhelliad 12

Dylai Llywodraeth Cymru roi rhagor o wybodaeth i'r Pwyllgor am unrhyw drafodaethau â'r Grŵp Llywio Rheoli Ardaloedd Morol Gwarchodedig wrth benderfynu sut y dylai'r arian ychwanegol ar gyfer y môr a physgodfeydd gael ei ddyrannu, gan gynnwys a roddwyd unrhyw ystyriaeth i ddull rheoli ardaloedd morol gwarchodedig ar sail ardal.

Ymateb: Derbyn

Mae £0.5 miliwn ychwanegol wedi'i ddyrannu i foroedd a physgodfeydd er mwyn ymdopi â phwysau cyllidebol ychwanegol. Mae'r pwysau hyn yn cael eu hysgogi i raddau helaeth gan y broses o baratoi ar gyfer Ymadael â'r UE a pharatoi sector y môr a physgodfeydd, y gwaith sydd ei angen ar gyfer gweithredu Deddf Cymru 2017, cam olaf datblygu a gweithredu Cynllun Morol cyntaf Cymru a'r angen i adeiladu ar ein rhaglen i helpu i sicrhau bod ein rhwydwaith o ardaloedd morol gwarchodedig yn cyflawni ac yn parhau i fod mewn cyflwr ffafriol. Gan fod y rhain feysydd gwaith sy'n datblygu, nid yw'n bosibl cynnig dadansoddiad o sut y bydd y £0.5 miliwn yn cael ei ddyrannu ar hyn o bryd. Bydd yr wybodaeth hon yn cael ei darparu i'r Pwyllgor o fewn y 6 mis nesaf.

Mae Llywodraeth Cymru yn gweithio gyda'r Grŵp Llywio Rheoli Ardaloedd Morol Gwarchodedig i ystyried sut y gellid defnyddio peth o'r arian ychwanegol orau ar gyfer rheoli'r ardaloedd. O gofio'r pwysau ar adnoddau, byddem yn disgwyl gweld dull sy'n targedu gweithredu a gweithgaredd lle bydd yn cael yr effaith fwyaf ar wella a chynnal cyflwr y rhwydwaith Ardaloedd Morol Gwarchodedig yn gyffredinol. Rhoddir diweddariad i'r Pwyllgor o fewn y 6 mis nesaf.

Y Sefyllfa Ddiweddaraf

Mae'r Grŵp Rheoli Ardaloedd Morol Gwarchodedig yn gweithio at greu set o weithredoedd yn nhrefn eu blaenoriaeth ar gyfer rheoli safleoedd. Bydd potensial i'r gweithredoedd uchaf eu blaenoriaeth wella'r modd y caiff nifer o safleoedd eu rheoli. Mae'n briodol felly bod y gweithredoedd hyn yn cael blaenoriaeth o ran adnoddau.

Mae'r Grŵp Rheoli AMG yn cydnabod y byddai rhai awdurdodau rheoli lleol am gydweithio i wneud eu dyletswyddau statudol ar gyfer safle unigol. Bydd y cynllun yn cydnabod y gwaith hwn ac yn cyfeirio ato yn ôl y gofyn. Mae'r Grŵp Rheoli AMG yn cydnabod hefyd bod angen cyllido gweithgareddau peilot efallai ac mai grwpiau lleol ddylai'u cynnal o bosib. Bydd y cynllun yn nodi'r cyfleoedd hyn hefyd pan fyddant yn codi.

Argymhelliad 13

Dylai Llywodraeth Cymru weithio gyda'r Parciau Cenedlaethol i ymchwilio i sut y gallant godi refeniw. Dylai hyn gynnwys eu cefnogi i ddatblygu cynlluniau i wireddu eu potensial ar gyfer cynhyrchu incwm. Dylai Llywodraeth Cymru adrodd ar y cynnydd yn y chwe mis nesaf.

Ymateb: Derbyn yn rhannol

Mae Llywodraeth Cymru yn cydnabod ei fod er lles gorau'r Parciau Cenedlaethol a'r Awdurdodau Parciau Cenedlaethol os yw adnoddau sy'n cefnogi tirwedd yr ardaloedd yn deillio o ystod eang o ffynonellau. Mae Llywodraeth Cymru wedi gweithio gydag Awdurdodau'r Parciau Cenedlaethol yn ystod y gwaith ar Tirweddau'r Dyfodol i ymchwilio i ffyrdd o amrywio'r sylfaen gyllido a oedd yn cynnwys codi eu hincwm eu hunain. Er y gall dull o'r fath helpu i liniaru effaith toriadau yng nghyllideb yr Awdurdodau gan Lywodraeth Cymru, mae'n gydnabyddiaeth hefyd bod angen bwrw ymlaen â llawer o'r gwaith sy'n ategu dibenion Parciau Cenedlaethol mewn cydweithrediad ag ystod eang o bartneriaid sydd eisoes yn gwneud penderfyniadau gwario a all gael effaith gadarnhaol neu negyddol ar y dirwedd.

Bydd Llywodraeth Cymru yn ymchwilio ymhellach gyda'r Parciau eu cynlluniau ar gyfer cynhyrchu refeniw ac yn rhannu profiad diweddar CADW gyda nhw. Er mai mater i Awdurdodau Parciau unigol yw datblygu cynlluniau yn benodol ar y mater hwn, mae Llywodraeth Cymru yn cytuno ei bod yn ddoeth cael polisïau a chynlluniau clir ar gyfer cynhyrchu refeniw sydd wedi ystyried rhinweddau a pheryglon posibl gwahanol ddulliau gweithredu.

Y Sefyllfa Ddiweddaraf

Mae Llywodraeth Cymru wedi dechrau ymchwilio ymhellach, gyda'r Parciau, i allu a pherfformiad y Parciau i gynhyrchu refeniw. Cafodd Gweinidog yr Amgylchedd gyfarfod â phob un o Awdurdodau'r Parciau ym mis Ebrill i drafod eu perfformiad ariannol, sut maen nhw'n trefnu'u cyfrifoldebau am weithgarwch masnachol o fewn a rhwng Awdurdodau, ac a oes ganddynt gynlluniau marchnata a buddsoddi cyfalaf. Roedd y Cyfarwyddwr Diwylliant, Twristiaeth a Chwaraeon yn bresennol hefyd i rannu ei brofiad o welliannau diweddar ym mherfformiad CADW ac i helpu'r Gweinidog i graffu ar weithgareddau Awdurdodau'r Parciau. Mae lle gan y tri Awdurdod wella'u perfformiad yn hyn o beth. Bydd y Cyfarwyddwr Diwylliant, Twristiaeth a Chwaraeon yn cwrdd â phob un o'r Awdurdodau yn eu tro i drafod ymhellach yr heriau strwythurol a diwylliannol y bydd yn rhaid eu hwynebu er mwyn gallu gwella. Bydd yn rhaid wrth fwy o gysondeb yn y modd y dehonglir ac y cofnodir perfformiad masnachol er mwyn gallu mesur newid.

Argymhelliad 15

Dylai Llywodraeth Cymru ystyried yr hyn a ddysgwyd o'r cynllun ernes caniau a photeli gwydr peilot yn yr Alban cyn bwrw ymlaen ag unrhyw waith treialu o'r fath yng Nghymru. Dylai Llywodraeth Cymru roi'r wybodaeth ddiweddaraf i'r Pwyllgor am hynt y gwaith yn y maes hwn.

Ymateb: Derbyn

Mae Llywodraeth Cymru yn cyd-drafod yn fanwl â Llywodraeth yr Alban i rannu ei phrofiad o fentrau a chynlluniau peilot yn ymwneud â dychwelyd ernes ar gynwysyddion. Bydd hyn yn cael ei ystyried wrth bwysu a mesur yr astudiaethau dichonoldeb yng Nghymru. Byddwn yn hysbysu'r Pwyllgor am y cynnydd gyda'r gwaith dichonoldeb ar dychwelyd ernes.

Y Sefyllfa Ddiweddaraf

Mae Llywodraeth Cymru'n cydweithio'n glos â Llywodraeth yr Alban a Defra i ystyried yr opsiynau ar gyfer Cynllun Dychwelyd ernes Cynwysyddion (DRS). Cyhoeddodd Llywodraeth yr Alban ei hymgyngoriad ar 27 Mehefin 2018, gan gynnig nifer o opsiynau. Caiff yr ymatebion i'r ymgynghoriad yn yr Alban eu hystyried wrth lunio treialon yng Nghymru a chaiff y Pwyllgor ei hysbysu am unrhyw ddatblygiadau.